

Élet és Világosság

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG LAPJA 2009 / 2

Spurgeon: „...megakadályozott minket a Sátán”

(1Thessz 2,18).

Az első órától kezdve, amikor a jó a gonosszal összeütközött, a hívők lelki tapasztalatai szüntelenül igazolták, hogy Sátán akadályoz minket.

A hajnali órákban ugyanúgy, mint az éjszaka sötétjében akadályokat gördít elénk. Ha a szántóföldön dolgozunk, kicsorbítja az ekénket. Ha Sion falait építjük, alattomosan lehajigálja az összes követ. Szenvedve, harcolva szolgálni akarunk Istennek, Sátán minde nélkül utunkat állja.

Már akkor megpróbált visszafogni, amikor az első lépéssel közeledtünk az Úr Jézushoz. Nehéz harcokat kellett vívni vele, mikor feltekintettünk a keresztre, és elindultunk az új életben. Most, miután megmenekültünk, a belső emberünk növekedését igyekszik akadályozni.

Gratulálsz magadnak így szólva: „Eddig mindent helyesen csináltam, senki nem tehet szemrehányást a kegyességem miatt!” Óvakodj a dicsekedéstől, vigyázz, még sokféle próbát kell kiállnod! Sátán különösen azok ellen a kegyelmi ajándékok ellen intézi támadásait, amelyek miatt szeretnek és becsülnék téged.

Ha eddig kitartottál a hitben, hamarosan próba alá fog kerülni hívő bátorságod. Alázatos voltál, mint Mózes, úgy biztos lehetsz benne, hogy a nyelvedet rövid időn belül megkíséríti valami meggondolatlan megjegyzés.

A madarak legérettebb gyümölcszeit csipkedik le, és a vaddisznó széttúrja ormányával szőlő drága vesszeit. Sátán mindig zavarni igyekszik, amikor imába mélyedünk. Türelmetlenségre ingerel, és megingatja a hitünket, hogy lehetőleg elveszítsük az áldást.

Nem kevésbé tevékenykedik a Gonosz a keresztyén aktivitás akadályozását illetően. Soha nem indult meg valakiben az új, hívő élet anélkül, hogy az ellenállás azonnal ne jelentkezett volna. Amint Esdrás meg Nehémiás elkezdtek az építést Jeruzsálemben, Szanballat és Tóbiás haragra gerjedtek, és minden eszközzel igyekeztek meghiúsítani a munkát.

Mit jelent ez? Nem csodálkozhatunk, ha Sátán akadályozni igyekszik, mert ez csak annak a bizonyítéka, hogy az Úr oldalán állunk és az Ő dolgát végezzük

Fest und treu 2008/4

Változnak az idők

A népegyházon belüli hívő közösségnek köszönhetem, hogy 16 éves koromban először találkozhattam elkötelezett életű keresztyénekkal. Fialok vagy negyvenen hetenként összejöttünk akkoriban bibliatanulmányozásra. Tartalmas szövegű ifjúsági énekeket énekeltünk, kisebb csoportokban imádkoztunk, és igényes íráskutatással foglalkoztunk. Belemélyedtünk az Ige üzenetébe, komolyan vettük Krisztus követését.

Szilveszterkor a lelki program volt az est csúcspontja. Azok az áhítatok világos indítást jelentettek az új évre vonatkozóan. Éjfélkor imaközösségre került sor, mert fontosnak tekintettük, hogy az új esztendő Istennel kezdjük el. A kihívások kora volt az – a nyolcvanas években.

Húsz évvel később

Húsz év múlva részt vettünk ismét egy szilveszteri alkalmon, ugyanott, ugyanabban a helyiségben és részben ugyanazokkal az emberekkel. Vacsora előtt valaki rövid asztali imát mondott. Kiadós étkezés után társasjáték következett – asztali és nagyobb körben folytatott játékok. Röviddel éjfél előtt mindenki kapott egy pohár pezsgőt vagy gyümölcslelét, s a társaság kivonult az utcára. Ott az apák gyermekeikkel rakétákat eregettek, s ez eltartott több mint egy és negyed óráig. A két hivatásos prédikátor időnként bement a gyülekezeti házba pihenni.

Feleségemmel együtt fél kettőkor hazaindultunk. Teljesen felkavarva éreztünk meg. Első igényünk az volt, hogy együtt imádkozzunk, és – mint eddig – Urunkkal lépünk az új évbe. Szinte megijesztett, amit átéltünk. A rövid asztali imától eltekintve senki nem igényelt lelki programot.

Később telefonon beszéltem az egyik prédikátorral. Elmondtam aggályomat, mire azt felelte: „Hát kevesebb lelki élményt jelent, hogy egyszerűen együtt vagyunk?” Mások a laza, kötetlen légkört előrelépésnek minősítették a korábbi évekhez képest. Nekem ez a lelki dolgokkal szembeni közömbösségnek, inkább ellaposodásnak tűnt.

Hangulatvilágítás

A vasárnapi istentiszteleteken lemérhető lett, hogy ez a szilveszter csupán elcsúszás volt-e. Az eddigi vasárnap délutáni közösségi órákat a fiatalok unalmasnak találták. Elkezdtek azzal párhuzamosan vasárnap reggel találkozni, később aztán a délutáni alkalom teljesen elmaradt.

Tisztán külsőleg is megállapítható, hogy sok minden változott. Az istentiszteleti helyiséget elsötétítik, gyertyával és hangulatvilágítással teremtenek intim atmoszférát.

Útőhangszer és kemény-rock gitárzene gondoskodik a „harsogó” magasztalásról.

A prédikátor felesége áthangolja a jelenlevőket: „Most pedig igazán mélyedjünk bele az imádatba!” Átkapcsolják a szintetizátort, lágy, dallamos zene árad belőle. Vetített képek kísérik a meditációt, kihangsúlyozva, hogy Isten kizárólag szeretet. A prédikációk bibliai igazságokat tartalmaznak, valami azonban mégis hiányzik. Kerülik az olyan kifejezéseket, mint „bűn”, „megtérés”, „pokol”, „ítélet”, a megszentelődésről és a világtól való elfordulásról nem is beszélve. Prédikáció előtt viszont általában sor kerül egy színházi jelenetre vagy pantomimre.

Bár konzervatív felfogásom eléggé ismert, mégis felkért valaki E-mailen keresztül egy színdarabban való részvételre. Udvariasan megmagyaráztam, hogy ennek nem vagyok barátja, és az istentiszteleten szívesebben vállalom színészkedés helyett az igehirdető szerepét. Akartam utána még röviden személyesen is beszélni az illetővel, de mivel azóta kitért előlem, nem került rá sor. Prédikációs szolgálatra sem hívtak többé.

A vasárnapi alkalom most „élmény-istentisztelet”. Meghirdetésében nem az Ige a lényeg, hanem ilyen szavak: „Élmény – zene, színielőadás, beszélgetés, falatozás és egyebek. Élmény – hangosan, halkán, vidáman, elmélyedve, izgalmasan, értékesen. Élmény – egyszerűen élmény.” Az ifjúsági istentiszteletre így toboroznak: „cool atmoszféra”, „jó zene”, „csattanó igehirdetés, utána falatozás és bőséges szórakozás”.

Egyik vasárnap aztán meghirdettek egy villásreggeli-vel egybekötött, különleges mini élmény-istentiszteletet. Lesz ugyan prédikáció is (kelletlen hangok némely istentiszteleti látogató részéről), azonban csak igen rövid (megkönnyebbülés). A program tartalma: „Vasárnap délelőtt – egyszer másképp: pompás villásreggeli, lesz édes és nehéz. Utána a mini élmény-istentisztelet: ének, ima és egy mini-prédikáció. Befejezésül meleg étel a büfében.” Most aztán végre világos lett előttem, hogy nem jó helyen járok. Megütözve, csalódottan mentem haza.

Szomorúságom otthon könnyekben tört ki. Teljesen kétségbe estem. Részint, hogy a lelki színvonal mindinkább süllyedt és így vonzott egyeseket, másrészt mivel a munkatársak nem voltak hajlandók a beszélgetésre. Egyértelműen, minden más nézetet elutasítva úgy döntöttek, hogy a gyülekezetet piacnál alkalmazott módszerrel mentik meg a kihalástól, a fent említett eszközökkel csalogatnak kívülállókat és teremtenek jó hangulatot az ifjúság számára. A tartalmas prédikáció átadta helyét a „light-evangéliumnak”, a „nehéz” lelki koszt az ötperces mini-prédikációnak. Évtizedekig bevált, súlyos időben tartást adó lelki irányultság után az út elferdült egy érzéki kereszténység felé.

Hirtelen elmaradásunk okát senki nem firtatta. Barát-ságos leveleim két munkatársi házaspárnak válasz nélkül maradtak. Az egyik házaspárból való feleség

főállásban átvette a gyermek és ifjúsági munkát. Négyoldalas körleveléből kellett ismét látnom, mennyire megváltoztak az idők. Sok szó esik benne „játékkal, mókával” fűszerezett izgalmas aktivitásokról „stílusos istentiszteleti helyiségben”. Következik aztán egy betoldás: „Munkám itt természetesen nem csupán rendkívüli alkalmakból és aktivitásokból áll.” Most jön a lelki vonal, gondolom, de a körlevél így folytatódik: „Igen fontosnak tartom személyes kapcsolat kialakítását a tinikkel.” Konkrét formában ez azt jelenti, hogy „együtt bolondozunk, például nyakendőt varrunk, GPS-készülékkel kincset keresünk, együtt főzünk, hegyet mászunk stb. stb. stb.” Féltretehettem ismét a lelki szempontot. Feltűnő egyébként, hogy a négy A4-es oldalon Jézus neve egyetlenegyszer fordult elő.

Külső növekedés minden áron – ennek megvan a belső ára: lelki lecsúszás. A könnyű evangélium látszatmegtérőket eredményez, akik nem a világtól, hanem a bibliai hitű keresztyénektől fordulnak el. Konzervatívnak, elmaradott fundamentalistáknak bélyegzik őket, akik mint törvényeskedők és farizeusok csak a kritikáikat hangoztatják.

Isten azonban építi a gyülekezetét – ma is, mely számolhat hűségének és jelenlétének mindenkori ígéretével. De minden hívő felelősséggel tartozik, hogyan munkálkodik Isten házának építésén. „*Mert Isten munkatársai vagyunk: Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok. Az Istennek nékem adott kegyelme szerint, mint bölcs építőmester, fundamentumot vettem, de más épít reá. Ki-ki azonban meglássa, mi módon épít reá*” (1Kor 3,9-10).

Kivonatosan a „Fest und treu” 2008/4 számából

FŐ AZ EGÉSZSÉG?

„*Mindenekelőtt jó egészséget kívánok*” – *gyakran halljuk. De mi is pontosan az egészség? Mennyire fontos a testi sértetlenség? Kérdés, amivel a diplomás pedagógus – egyébként testi fogyatékos -, Bernd R. Hock újra meg újra foglalkozni kénytelen. Talált rá választ. Itt következik egy részlet az előadásából.*

Amikor Stolte professzort, a német kettes televízió intendantsát év elején megkérdezték, mit kíván legfőképp nézőinek, szó szerint ezt felelte: „Mindenekelőtt egészséget.”

Valóban ennek van a legnagyobb értéke? Viszonylag rövid életem alatt kénytelen voltam sokat gondolkodni ezen. 31 éves vagyok, és testi fogyatékos. Bal karom szinte teljesen hiányzik, a jobb erősen rövidre fejlődött, és mindkét deformált kezemen 3-3 ujj van. Eddig nyolc műtéten estem át. Nyolc éve szívritmus szabályozót hordok, darázscsípéssel szemben allergiás vagyok, úgyhogy gyakorlatilag minden darázscsípésbe belehalhatok, ha nem kapok időben gyógyszert. Ezenkívül szénanáthában és asztmában szenvedek, Mint egyébként is rövidlátónak a bal szememen szürke hályog kezd képződni, nagyon magas a vérnyomásom, X-lábam van, és többnyire kifejezetten boldog vagyok. Nem, egyáltalán nem fedeztem fel

magamon mazochista vonásokat, és nem is voltam mindig ilyen szív szerint boldog teremtés.

A társadalom hétköznapi életének központi kérdése, hogy valóban az egészség-e az élet lényege. Még soha nem áldozott az ember ennyi pénzt testének jó karbantartása érdekében, mint ma. Hol almaecet, hol homoktővis leve, édes savó vagy gyógytea illetve indiai gyökér áll a lista élén. A jelszó: az egészséget, a fiatalságot mindenáron megragadni és tartósítani. Messzire üzni az öregséget, szenvedést, halált.

Olvastunk róla, hogy Michael Jackson, a popsztár, óriási otthonában hűtőházat építtetett, és meghagyta végrendeletében, hogy halála után tartsák befagyasztva, míg a tudomány oda nem fejlődik, hogy az embert visszahozhatja a halálból. És szeretné, ha akkor kiolvasztanák. Jackson abból indult ki, hogy a gyógyászat a jövőben ilyen előrehaladott lesz.

Nem azt kívánom reklámozni ezen a helyen, hogy az ember szeresse a betegséget, örüljön a szenvedésnek és halálnak. Hiszen úgylis szinte minden ellen biztosítani akarja magát. Csupán a halál utáni biztonsággal törődik legkevésbé. Az emberek többsége hosszú életre vágyik, ezért viszik túlzásba a sportot, étkeznek tudatos megfontoltsággal, mindent a nagy címszó jegyében: „Fő az egészség.” Aki beteg, annak romlik az életminősége, így tartják, s ezért betegségtől megtámadva sokan nem látják többé értelmét az életüknek, depressziósak lesznek.

Tény, hogy az egészség nagy kincs. Használja csak mindenki az értelmét, hogy megőrizze az egészségét. Magam is sokkal szívesebben lennék testileg tökéletesen ép. És mégsem az egészség az élet lényege.

Pszichoterapeuta vagyok. Elárulhatom, hogy klienseim közül egy sem komolyan beteg testileg? És hogy közülük egy sem idősebb 40 évesnél? Ennek ellenére többségük boldogtalan és tele van félelemmel. A kényszerített, brutális küzdelem az egészségért, a fitness, a feszes bőr idealizálása évek folyamán nagy úrt támaszt a szívben és lélekben. És paradox módon ez az üresség végül az egész testet beteggé teszi.

Van-e alternatíva? Hadd kezdjem ismét önmagammal. Nagyon szeretem és élvezem az életemet, amit nem fog mindenki azonnal elhinni, aki csak a külsőmet nézi, mert alapos testi korlátozottságot állapíthat meg nálam. Miért vagyok mégis boldog és vidám? Mert felismertem és szabad volt megtapasztalnom, hogy a valódi életminőség nem tíz ujj, hosszú kar, egészséges szív stb. függvénye. Viszont a teljesen személyes életminőségem születési dátumát megmondhatom: 1991. október 26-án, szombaton egy keresztyén összejövetelen tudatos igent mondtam a Jézus Krisztusban való hitre és a hozzá kötődő személyes kapcsolatra.

Mint pszichoterapeuta mondom: minden ember cselekvésének motorja az a válasz, amit az élet értelmének kérdésére ad. „Miért élek? Érdemes élnem?” Aki belül nemmel felel vagy régóta nemmel válaszolt erre,

az különféle módon kockára veti az életét – vagy akár el is dobja. Aki viszont úgy véli, hogy csak egészséges állapotban lehet teljesítőképes, kaphat elismerést, és akkor érezheti jól magát, az reggeltől estig az egészsége körül fog forogni. És a harmadik, aki sötétnek látja a jövőt s ezért minden rendelkezésére álló időt élvezettel akar eltölteni, egyszerűen elvesztegeti az életét.

Állítom ezzel szemben, hogy csak egyvalaki tud választ adni az élet értelmének kérdésére: Jézus Krisztus, az Isten Fia. Testi sérthetősége a kereszten nem vezetett végső megsemmisüléshez. Nem azt kiáltotta ott: „Ennyi volt!”, hanem azt, hogy „Elvégeztetett!” Feltámadott a sírból, a halált végleg határok közé utasította. Ha azt mondom: „Mégis fő az egészség”, akkor nem jól fejlett izmokra, remek testi felépítésre gondolok, hanem arra, ahogy Isten értelmezi az egészséget.

Társadalmunk belénk szuggerálja, hogy az ember a növekvő életkorral veszít az értékéből. Vagy gondoljunk a betegekre és fogyatékosokra. A Harmadik Birodalomban olyan címen, hogy „irgalmas halál akciója” kivégezték őket. Ma a fogyatékosokat már az anyaméhben megölik, mintha az orvosok megítélhetnék, mi értékes és mi nem. Jézus érdeklődésének középpontjában viszont pontosan a sérült emberek álltak. Törődött velük, meggyógyította őket, segített új igent találniuk az életre, és ezek az emberek megszerették őt, hittek benne és követték.

Születésemkor Istenen kívül senki nem gondolta, hogy családom, pszichoterápiái praxisom lesz, és gyermekotthon fogok vezetni. Szüleim nem vetettek el, szeretettel gondoskodtak rólam és kiváló nevelésben részesítettek. Halát adok Istennek, hogy élek.

De szeretnék itt beszámolni még egy kisfiúról. Hároméves és Dávidnak hívják. Ez a kis fickó olyan nyílt és annyi öröm sugárzik belőle, hogy nap mint nap tanulhatok tőle. Van rá lehetőségem, mert a fiam. Tanulhatok tőle például türelmet és kitartást, ugyanis hároméves korát tekintve rendesebben eszik, mint bármely más gyerek. És ez nem természetes, mert Dávidnak nincs keze, a lábával eszik.

Először ez súlyos csapást jelentett nekünk. Már volt egy leányunk, aki teljesen egészséges. A feleségem is az. Nem vagyunk semmiképpen naivak, mindenre kiterjedő vizsgálatot végeztettünk. Az összes genetikai teszt eredménye kizárta, hogy gyermekünk szülessen ilyen súlyos fogyatékossgal. De hát az orvosok sem mindentudók. Így érkezett Dávid.

Bizonyára nem szép fogyatékosnak lenni, és mindent megadnék egy isteni csodáért, hogy a fiamnak hirtelen kinőne a karja. Mint család nem kevés szomorúságot, fájdalmat szenvedtünk el. Dávidnak sok tekintetben nehezebb dolga lesz, mint más fiúknak, de az életét – hozzá hasonlóan – nyilván soha nem fogja értéktelennek tekinteni. Szeretnék a Biblia egyik Igéjére rámutatni, ami nekem sokat jelent: „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, de az ő lelkében kárt vall? Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért?” (Mát

16,26.) Isten szerint az örök élet a legfontosabb. Csak arra nézve érdemes életbiztosítást kötni. Hogyan? A Biblia megmondja – nem népszerű a kifejezés: bűnbánattal.

Ki akar ma bűnbánatot tartani? Minden ember inkább a jogait keresi. Pedig ott van a szívben a titokzatos fájdalom, a mardosó lelkiismeret-furdalás. Tudat alatt keressük a bocsánat helyét. Jön egy asszony hozzá. Elvétette a magzatát, és most büntudat gyötri. Szabadulni akar. Nekem nincs hatalmamban, hogy megbocsássak neki, erre Isten illetékes. Én csak rámutathatok a bocsánat helyére, a keresztre, ahol Jézus Krisztus hidat vert az ember és Isten között. A mi dolgunk, hogy rálépünk. /.../

1992. március 9-én súlyos szívműtét előtt álltam. Bár hittem már Krisztusban, és tudtam, hogy egykor nála leszek az örökkévalóságban, mégis nyugtalanság, félelem volt bennem. S akkor felhívott egy barátom. Érezte a szorongásomat, és eljött hozzám. Hosszú beszélgetést folytattunk, együtt imádkoztunk, s én imában bocsánatot kértem néven megnevezett dolgozóért, amik már régóta gyötörtek. Barátom mint keresztyén zárandóktárs hirdette nekem az Igére alapozva a bocsánatot. Attól a pillanattól fogva békességem volt. Tudtam, hogy bármi történik, Isten kezében vagyok. /.../

Az Ige biztosít felőle: „Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek” (Ján 6,36).

Ilyen értelemben kívánom mindenkinek teljes szívemből: „Fő az egészség!” *Entscheidung 2000/6*

EGY LELKIGONDOZÓ NAPLÓJÁBÓL

Idősebb asszony írja: „Még soha nem éreztem ilyen magányosnak és elhagyatottnak magam, mint most, pedig itt vannak mellettem legközelebbi rokonaim. Igyekezem felvenni a harcot a keserűséggel és belső felháborodással, de sokszor nem sikerül. Gyötör a kérdés, hogy mivel érdemeltem ezt, miután csak jót akartam tenni és segíteni.”

Megtudtam róla a következőket: Sprindlerné férje nemrég halt meg. Egyetlen fia ajánlatot tett: odaköltözik hozzá családjával együtt, hogy ne legyen egyedül. Bár az asszony előtt világos volt, hogy az egy házban lakás feszültséget okozhat, elfogadta a javaslatot, hogy fia feleségével és három gyermekével odaköltözik. A feltételezhető nyugtalanságtól függetlenül örült az unokák jövetelének, akiket eddig csak ritkán látott.

Költözés előtt a fiú újabb ötlettel jött: „Anya, a lépcsőzés egyre nehezebb lesz neked, különösen beteg izületeid miatt. Rozi kérdi, nem választanád-e inkább a földszinti lakást, és mi mennénk az emeletibe?”

„Elhagyni az otthonomat, ahol éveket apáddal éltél? Kurt, ez nagyon nehezemre esne.”

„Mi csak könnyíteni akarunk a helyzeteden, anyám. A költözéssel semmi gondod nem lenne, azt mi elintéznénk. Egyébként Rozi szerint biztosan jobb lenne

neked, ha ezentúl csak három helyiséget kellene rendben tartanod. Nekünk pedig a gyerekek miatt sürgősen szükségünk volna még egy szobára. A földszinten nagyon össze kellene húzni magunkat.”

Ez világosnak tűnt. Persze arról nem beszélt a fiú, s az anya sem akarta említeni, hogy akkor viszont el kell viselnie lent a gyerekek fenti hancúrozásának a zaját. Egyébként minden érvelésből kihallatszott: Rozi úgy véli... Rozi úgy gondolja...

„Kezdetől számoltam vele, hogy lesznek nehézségek – írta Sprindlerné -, de sokkal rosszabb lett minden, mint gondoltam. A költözés alatt dolgoztam, amennyit csak tudtam. Az első napokban főztem valamennyiünknek. 'A bútorok és egyéb tárgyak elhelyezése – mondta a menyem – egyedül Kurtra tartozik és rám. Abba senkinek nincs beleszólása. De anya, ha a három gyermeket addig magadhoz vennéd, az nagy segítség lenne.’

Persze hogy elvállaltam. Örültem a három kicsi vidám csevegésének. Új lakásom lent még kissé idegen volt számomra, de már tervezgettem, milyen szép lesz vasárnap délutánoként a verandán együtt kávézni és onnan kimenni a kertbe. Bizonyára a fiatalok is meghívják néha magukhoz, és láthatom az unokáimat.

Miután a költözés befejeződött, egy csapásra minden megváltozott. Harmadik vagy negyedik napon hallottam, hogy odafent az egyik gyerek keservesen sír. Fogtam egy kis macit – még a fiamé volt valamikor –, és felmentem, hogy lássam, mi a baj. Lenyomtam a kilincset, de az ajtó zárva volt, holott rajtunk kívül senki nem lakik a házban. A kaput mindig zárjuk, így a lakásba nem juthat idegen.

Vártam egy pillanatig, majd bekopogtam. Jó időbe telt, mire a menyem megjelent. 'Te vagy az, anya? – kérdezte, anélkül hogy behívott volna. - Akartál valamit?'

A hűvös hang kihozta belőlem a kérdést: 'Minek zárod az üvegajtót? Rajtunk kívül senki nem lakik a házban.'

'Így szoktuk meg és ezután is ehhez tartjuk magunkat' – felelte Rozi. Nyilván észrevette riadt arcomat és mentegőzni próbált: 'A gyerekek miatt, még olyan kicsik, leeshetnek a lépcsőn.'

Ezt beláttam, de világosan éreztem, hogy itt nemcsak bezárt ajtóról, hanem tudatosan leeresztett sorompóról van szó. Hát így kezdődött. Szó nélkül lementem a lakásomba, és ott vettem észre, hogy a macit még mindig a kezemben szorongatom, mintha bele kellene kapaszkodnom a múlt egy darabjába, ami ki akart csúszni a kezemből.”

Sokáig levelezésben álltam Sprindlernével. Végtelenül sajnáltam. Az ajtó továbbra is zárva maradt. Egy napon, amikor pincéjéből valamit fel akart hozni, a fia meg a menyé is lementek, hogy a folyosó végén levő kamrájukban rendet tegyenek. Nem vették észre a mamát, ő meg nem mert kilépni a pincéjéből, és így akaratlanul fültnéja lett a fiatalok beszélgetésének.

„Kurt, vedd tudomásul – hallotta a menyé hangját -, semmi körülmények között nem tűröm, hogy anyád estéről estére nálunk üljön.”

„De hisz anya eddig nem is tette. Egyáltalán csodálkozom, hogy alig jön hozzánk. Pedig azt hittem, hogy szívesen üldögnéne egy órácskát korábbi lakásában, hiszen nem volt könnyű neki a földszintre költözni.”

„Tudod viszont, hogy a lakáscserébe csak azzal a feltétellel mentem bele, ha megkapjuk a felső szintet” – hallotta Sprindlerné Rozi érvelését.

„Persze, de ezt anya is belátta” – csitította a férje.

„Ezt viszont kezdettől tedd világossá előtte – folytatta a felesége. – Jogunk van hozzá, hogy mint család magunk között legyünk. Irtózzal gondolok rá, hogy nagyanyám, aki szintén egy házban lakott velünk, estéről estére ott ült a szobánkban, mindenbe beleszólt, állandóan nevelni akart bennünket, és mivel erősen elmeszesedett, egy óra alatt tízszer elmondta ugyanazt a történetet. Szüleim sosem tudtak velünk egyedül maradni.”

„Anyámnál ez biztosan nem lenne így” – próbált Kurt tiltakozni.

„Azt nem tudhatod. Ő is öregszik, máris rendszeres lett, hogy esténként fenn ül nálunk.”

„Annyi köszönettel tartozunk anyámnak. Elfelejtetted, hogy apával együtt a bútorunk árának nagy részét kifizették, amikor összeházasodtunk?”

„Ez általában így szokás, ha egy fiú van a családban. A konyhabútort egyébként én hoztam. Most a szememre akarod vetni, hogy szegény lány voltam?” Rozi hangja síróra váltott.

„Eszembe sem jut, Rozi – nyugtatta a férje -, de anyát nem rázhatjuk le egyszerűen. Legalább vasárnapként és a születésnapokon meg karácsonykor és egyéb ünnepeken jöhetne hozzánk.”

„Nem minden vasárnap! A születésnapokon nem bánom, mindig hozott a gyerekeknek is meg nekünk is ajándékot.

„De nemcsak az ajándékért, Rozi. Világosan láttuk, hogy anya magányossága miatt akarunk ide költözni.”

„Azonban nem csupán ezért, azt te is jól tudod.”

„Persze arra az előnyre gondolsz, hogy itt saját házukban - amit egyszer úgyis örökölni fogunk - lakbér-fizetés nélkül, ingyen élhetünk.”

„Na, és te talán nem gondoltál erre?”

A fiatalok közben befejezték a rendezkedést. Sprindlerné hallotta, hogy csukódik az ajtó és felmennek a lakásba.

Szinte megmeredve ült egy darabig. Félreérthetetlenül meglátta: bárhova tekint, mindenütt bezárt ajtót talál. Aztán hirtelen felriadt, ahogy a kulcs csikorgását meghallotta. Korábban sosem zárták a pinceajtót. És most itt ült bezárva. Hogy fog kikerülni? A kiabálását innen nem hallják. És ami fontos: Kurt meg Rozi soha ne tudjanak róla, hogy hallotta a beszélgetésüket. Szerencsére eszébe jutott a mosókonyha, és azon keresztül kijutott.

„Hosszú ideig úgy ültem a konyhában – írta Sprindlerné –, mint akit fejbe vertek. Keserűségemben

akaratlanul felsoroltam magamban mindent, amit eddig a fiatalokért tettem. Hányszor kisegítettem őket a férjem tudta nélkül, amikor pénzsűkében voltak! Nagyobb összeget adtam Kurt autójához, nekik ajándékoztam a tévé készülékemet a férjem halála után, mert nem vágytam ilyen szórakozásra, átadtam a lakásomat ... és ... és ... Éreztem, hogy a belső felháborodás eddig nem ismert módon hatalmába ejt. Összeszedtem magam és felálltam, úgy éreztem egy napig sem tudok tovább maradni. Húgom, aki a közeli nagyvárosban élt, férjem halála után többször hívott, hogy töltsék néhány napot velük. Eddig nem tudtam rászánni magam, de most elhatároztam: megyek, még ma. El kellett menekülnöm az emésztő gondolatok elől. Reszkető kézzel felhívtam a húgomat. Ő megérezte nyugtalanságomat, s bár először ki akartam önteni a szívemet, de rögtön láttam, hogy ezt nem szabad megtennem. Fiam elleni árulás lenne. A problémát egyedül kell megharcolnom. Csak annyit mondtam, hogy elfáradtam a költözésben, és egy kicsit pihenni szeretnék. Akár ma délután indulnék hozzájuk.

’Már ma? – örvendezett a húgom. – Ó, de örülök! Várunk az állomáson.’

Fiam röviddel ezután indult a munkahelyére – ebéidőben segített a feleségének rendbe tenni a pincét -, és akkor megállítottam a lakásunk előtt. Először úgy akartam elmenni, hogy semmit nem szólok a fiataloknak, hadd aggódjanak egy kicsit értem, de aztán elvettem ezt a gondolatot. ’Kurt – mondtam -, elutazom ma Juliane nénihez, és egy hétig maradok.’

’Ilyen hirtelen, mama? – csodálkozott a fiam. – Eddig egyáltalán nem említetted.’

’Juliane néniék már apád halála után hívtak. Eddig nem akartam a házat egyedül hagyni. De most itt vagytok ti.’

’Igen, itt vagyunk – bólintott Kurt. - Utazhatsz nyugodtan.’

Legszívesebben arcába kiáltottam volna mindent, ami a pincében hallott beszélgetés óta foglalkoztatott. Nem tudtam megtenni. Csak kezet nyújtottam és elbúcsúztam. Kurt nem vett észre rajtam semmit. ’Isten veled, anyám’ – mondta, és megcsókolt (sosem tette a felesége jelenlétében). - Hívjak egy taxit, hogy kivigyen az állomásra? Elvinnélek a saját kocsimmal, de sajnos azonnal egy ülésre kell mennem.’

’Köszönöm, Kurt – feleltem -, nem lesz sok csomagom. Elbírom az állomásig.’

És most pár napja itt vagyok a húgomnál. Férjével együtt megható módon vesznek körül.

’Olyan csendes lettél – mondta tegnap este a testvérem. – De milyen jó, hogy Kurt és a családja ott lakik nálad. Nem vagy többé egyedül.’

Magányosabb vagyok, mint valaha - gondoltam, de nem mondtam ki.’

Sprindlerné egy hét múlva hazament, kissé megnyugodva, de a túske a szívében maradt.

Megpróbáltam levélen keresztül bátorítani őt. Emlékeztettem rá, hogy nekünk, keresztyéneknek sokszor át kell

mennünk a csalódás sötét völgyén. Válaszaiból azonban újra meg újra kiérződött a panasz: „Egyedül vagyok.” Fia ugyan sosem volt barátságtalan hozzá, de hivatása nagyon lekötötte az idejét. A menyé tartózkodó és féltékeny maradt vele szemben. Idegesítette, ha férje egy órára lement a mamához. A gyerekeket is távol tartotta a nagymamától. Az együttélés mind elviselhetlenebb lett. Előfordult, hogy Sprindlerné a lakásában egyedül ülve meghallotta fentről a gyerekek ujjongását, mikor apjuk hazajött az üzletből, s ilyenkor úgy kellett visszatartania magát, hogy fel ne menjen részt venni az örömben. Eszébe jutottak viszont menyé szavai: „Semmi körülmények között nem tűröm, hogy anyád estéről estére nálunk üljön. Jogunk van mint családnak magunk között lenni.”

És kit érdekeltek a nagyanya jogai? Sprindlerné érezte, hogy nem jó helyt adnia a szívében felgyülemelő keserűségnek, de képtelen volt felejteni. És hogy tudott volna megbocsátani, mikor a menyé még csak nem is látta, hogy vétkezett ellene? Mit bocsásson meg ott, ahol nincsen belátás, sem bünbánat?

„Lenne egy kis időd a számomra?” – kérdezte egy napon Kurt, a fia.

„Időm, Kurt? Sokkal több, mint valaha. Mit csináljak egész nap? A három szobámat hamar rendbe teszem.”

És akkor mégis előjött belőle, amit eddig elfojtott. „Másképpen képzeltem sok mindent, amíg ide nem költöztetek. Azt reméltem, hogy a gyerekek gyakrabban lesznek nálam, és segíthetek Rozinak, hiszen három kicsi gyermek mellett mindig van tennivaló.” A többit elhallgatta: a bezárt ajtót, a kihallgatott beszédet. Azt viszont nem tudta megakadályozni, hogy könny szökjön a szemébe.

„Míg látogatóba jártatok hozzám, közelebb voltunk egymáshoz, mint most, hogy együtt lakunk.”

A fia meghökkent. Sejtelve sem volt róla, mi megy végbe az édesanyjában.

„De hiszen bármikor feljöhetsz hozzánk” - próbálta bátorítani a síró asszonyt.

„Hozzád talán igen – felelt az anyja -, de nem a feleségedhez. Ezt te is olyan jól tudod, mint én.”

„Rozi szeret engem – védte Kurt a feleségét -, és jó anyja a gyerekeknek. Talán bántja a tartózkodásod, és nem szeretne tolakodó lenni. De beszélek vele. Szörnyű nekem a gondolat, hogy itt lent magányosnak érzed magad. Hidd el, anyám, ilyen lehetőségre nem is gondoltam.” Kurt felállt. „Most azonnal beszélek Rozival.”

„Hagyd inkább – kérlelte az anya, és rettegvé nézett rá -, nem szeretném, ha ...”

„Bízd csak rám.”

Jobb lett volna hallgatni – töprengett Sprindlerné, amikor fia távozása után nem sokkal heves szóváltást hallott fentről az emeletről. Eddig soha nem történt ilyen, ezt ő okozta.

„Most aztán rosszabb a helyzet, mint valaha – írta Sprindlerné. – A menyem épp csak odaköszön, ha találkozunk, de egy szót nem szól hozzám. A gyerekeket távol tartja. A fiam nemrég megkérdezte: 'Anya, nem próbálnád meg, hogy ismét olyan légy, mint azelőtt? Talán egyáltalán nem volt helyes, hogy ideköltöztünk?' Aztán ott hagyott, visszamaradtam most már nemcsak magányosan és boldogtalanul, hanem büntudattal terhelve.”

Megértettem Sprindlerné helyzetét. Kétségtelenül fájdalmas volt, hogy jósága ilyen viszonzást kapott, másrészt örültem, hogy érkezett a pillanat, melyben felismerte, hogy csődöt mondott. A szeretete kialudt, önsajnálata falat épített közte és a fia között.

„Kedves Sprindlerné – írtam neki -, szeretni ott, ahol becsülnek és tisztelnek minket, ahol viszonzással találkozunk, talán érezhető elutasítással találkozunk, ott tanulunk kell a szeretetet, vagyis ezt a szeretetet csak Isten ajándékozhatja nekünk. Közeledjen ismét a menyéhez. Legyen barátságos hozzá. Találjon ki valamit neki és a gyerekeknek – nem egyszer, hanem újra meg újra, és legyen szívéllyes a fiához, mint azelőtt. Szeresse a fiatalokat olyannak, amilyenek. Aztán bizzon mindent Istenre, aki egy napon elhozhatja a változást.”

Sokáig nem hallottam Sprindlernéről. Egy napon újra levelet kaptam tőle. „Képzeld, nálunk sok minden megváltozott. Pár hónappal ezelőtt a fiam aggódva jött hozzám. 'Anya, Rozi a negyedik gyermekét várja. Nincs jól. Az orvos kórházba akarja utalni, de ő vonakodik, semmiképpen nem akar engem a gyerekekkel egyedül hagyni.' Itt volt a nyitott ajtó. Nem volt szabad becsapnom megbántott büszkeség miatt. 'Ha Rozi megbízik bennem, hogy jól ellátlak titeket – mondtam -, én készséggel hajlandó vagyok rá.'

'Anyá, vállalnád, mindenek ellenére?' Kurt megölelt. 'Hadd mondjam meg ezt rögtön Rozinak, egy kő fog leesni a szívéből.'

'Ha jónak látod – javasoltam -, mindjárt felmegyek veled, hogy megadhassa a szükséges utasításokat.'

Menyem elvetélt, hetekig feküdt a kórházban, utána egy ideig otthon is még pihennie kellett. Ápoltam őt, és gondoskodtam a férjéről meg a gyerekekről. A régi dolgokat soha nem érintettük. A pince-históriát el tudtam ásní. Amikor Kurt egy napon tétován megkérdezte, merném-e és hajlandó lennék-e a három gyerek gondját viselni, míg Rozival üdülni megy a hegyek közé, boldogan válaszoltam: 'Igen, fiam, szívesen megteszem.' Nem mondtam neki, hogy az utóbbi hetek alatt meglehetősen erőm végpontjához érkeztem. Nyilván nem is látta rajtam. Isten, aki egy ajtót felnyitott, megadja majd a szükséges erőt. És ha később ismét vissza kell mennem kicsi lakásomba és az egyedüllétbe – nem akarok háborogni, mert ismerem most már a nyitott ajtó titkát és a hozzá illő kulcsot is. A kulcsot szeretetnek hívják. Soha nem akarom elveszíteni.”

E. D.

A megtérés - csoda

Ezt az állítást novemberben szinte szó szerint újra kellett tanulnom. A Fekete-erdővel határos Jettingenben tíznapos sátor-evangelizációt tartottam. A gyülekezet jól felkészült és nagyon lelkes volt. Ilyen körülmények közt számoltam vele, hogy lesznek megtérések. Amikor első este senki nem mutatott erre hajlandóságot, még nem veszítettem el a reménységemet. De mikor a második, harmadik és negyedik este is eredménytelen maradt, ideges lettem és megkérdőjeleztem a megbízatásomat. Hatodik este sem jött senki a lelkigondozói helyiségbe, és akkor magam megalázva újra megvilágosodott előttem, hogy minden megtérés Isten közbelépésének az eredménye. Miután eddig a pontig elérkeztem, Isten megfordította a lapot, és minden este többen élő hitre jutottak.

Azon az estén a megtérésre való hívogatás után két magyar férfi jött előre. Alig tudtak valamit németül. Mivel én meg magyarul nem tudok, megkérdeztem, van-e valaki a sátorban, aki a magyaroknak tolmácsolna. Középkorú asszony jelentkezett. Nem tartozott a gyülekezethez, nem is volt személyes kapcsolata Krisztussal. Lefordított mindent, amit a két magyarnak az üdvösség útjáról elmagyaráztam. Miután a két férfi átadta életét az Úrnak, az asszony még ülve maradt előttem. „Nem szeretné maga is behívni a Megváltót az életébe?” – kérdeztem tőle. Az Úr csodát tett: azon az estén ez az asszony szintén Isten gyermeke lett.

Isten nagyon a szívembe véste azokban a napokban: az emberek nem a mi előkészítésünk, szónoki képességünk, meghívásunk következtében térnek meg. Azért találunk Jézushoz, mert Ő maga beleszól az életükbe, és ajándékozza a megtérés csodáját. A.W.

Gottes Wort den Völkern 2008 dec./2009 jan.

Előre

„...mi nem vagyunk meghátrálás emberei...” Zsid 10,39.

Meg ne torpanj, ha barikád
akasztana meg utadban.
Mátszd meg a sáncot
bátran. Ne bánd, ha völgykatlan
tátongó torka mered rád
- vesd meg a gáncot -,
ösvény visz letről a csúcsra.
Vágj neki újra.

És mindig csak fölfele nézz!
Erőd ha fogy, segít a Kéz:
utat simít, szelet csitít,
egy pillanat,
s bozótba tévedt lábadat
újra útbaigazítja,
hogy árkon-bokron át a vélt
kudarccal helyett elérd a célt.

ITné

A Felségesnek rejtekében

Tizenkilenc éves amerikai katona, aki a második világháborúban vitézségi érmet kapott, mert egy egész csapat japán katonát egymaga foglyul ejtett, mondja el a következőket:

„Tulajdonképpen a kitüntetést egyáltalán nem érdemeltem meg. A valóság ugyanis ez volt: öt bajtársammal együtt japánok foglyul ejtettek. Bajonettel hajtottak bennünket az őserdőn keresztül. Végig kellett nézmem, amint társaimat egyiket a másik után leöldösték és megcsonkították. A 23. zsoldárt mondogattam magamban, és a Miatyánkot imádkoztam. Tudomásul vettem, hogy meg kell halnom, de szilárdan eltökéltem, hogy nem mutatok félelmet az ellenség előtt. Reszketve, mint a nyárfalevél, hátamon a bajonett hegyét érezve caplattam a bokáig érő sárban. S akkor hirtelen elkezdtem füttyülni egy éneket, ahogy kisfiú koromban tettem sokszor, ha sötét utcán kellett végigmennem:

Jézus a jó Pásztor,
Hozzá tartozunk,
Hú ölébe rejtve
Félni nincs okunk.
Bárhová vezessen,
Csak kövessük őt,
Járva pusztaságot,
Harmatos mezőt.

Egyszer csak észrevettem, hogy valaki velem füttyül – japán fogva tartóm! Ugyanazt az éneket füttyülte. A meglepetéstől majdnem szaltóztam egyet, amikor kifogástalan angolással megszólított: 'Mindig szerettem a keresztyének csodálatos énekeit.' Már néhány mondat után megtudtam, hogy ez a katona olyan missziói intézetben tanult meg angolul, amelynek a fenntartását vasárnapi iskolás koromban magam is támogattam kis adományaimmal. A japán beszélt a háborúról, s hogy azt a japán keresztyének milyen mélységesen fájlalják és elítélik. Megállapítottuk, hogy a Krisztusba vetett hitet mindketten hatalmas erőnek tekintjük, és azt kutattuk, mi lenne, ha az emberek egyszer bátorságot vennének a gyakorlatban megvalósítani ezt a hitet. Aztán szóba kerültek a családjaink, az otthonunk. Végül az ő indítására letérdeltünk ott, az iszapban, és imádkoztunk.

Amikor felálltunk, a hadi helyzetre való tekintettel arra kért, hogy vigyem én őt mint foglyot honfitársaimhoz az amerikai főhadiszállásra. A visszaúton különböző búvóhelyeket talált, és rá tudott venni más japán keresztyéneket, hogy csatlakozzanak hozzánk. Nem fogom elfelejteni, milyen öröm és reménysugár csillant meg ezeknek az embereknek a szemében, amikor barátom minden egyesnek beszámolt róla, hogyan találtuk meg egymást és hova igyekszünk. Egész úton Jézusról beszélgettünk. Az amerikaiakhoz közeledve a japánok merev, megadó képet vágtak, ahogy előre megbeszéltük, én pedig előretartott fegyverrel bekísértem őket a táborba. Hát ugye, életemnek ezért a legcsodálatosabb élményéért nem érdemeltem vitézségi kitüntetést.”

Emlékezés

Tasnádiné Margit néniére (1917-2008)

A Tasnádi családot 1953 óta ismerem. A szolnoki vasárnap délelőtti istentiszteletről ismételtent otthonukba hívtak, megosztva velem ebédjüket. *(Elek Lajos Iványi Tibor szolnoki lelkészsége alatt ismerkedett meg az ottani gyülekezettel, ahova Tasnádiék már akkor jártak Szerk.)* Úgy éreztem, hogy ebben a testvéri szeretetben folytatódik az istentisztelet.

Majd 1958-tól 11 évig lelképásztora voltam a szolnoki metodista gyülekezetnek. Családunk sokféle módon részese lehetett Margit néniék fáradságot nem ismerő szeretetének. Gyermekünk a Tasnádi házaspárt mamának, papának nevezték. Amikor későbbi szolgálati helyemről, Györkönyből a metodisták karhatalmi segítségét igénybe véve kilakoltattak, Ilona lányunk Margit néniéknél lakott három évig mint családtag.

Tasnádiék szerényen, de megelégedetten éltek. Szeretjük sok embert vonzott otthonukba. Vendég érkezése esetén mindig működött a „terülj, asztalkám”. Bizonyoságot tettek róla, hogy amíg nem adták jövedelmük tizedét hálából Isten országa munkájára (hívó körök bevett szokásaként) mint adományuk alsó határát, addig a hónap végén általában kölcsönre volt szükségük. Miután gyakorolni kezdték a tized leadását, mindig maradt megtakarított pénzük.

Margit néni anyagiakkal kapcsolatos felfogását híven tükrözi egy jellemző eset. Becsapták egyszer a piacon, s utána a sarki boltban, ahova rendszeresen járt, tévedésből több pénzt adtak neki vissza. Édesanyja ezt úgy értelmezte, hogy Isten ilyen módon egyenlítette ki, amivel a leányát becsapták. Margit néni nem így látta. Visszavitte az üzletbe a jogtalanul kapott összeget.

Othonukban rend és pontosság uralkodott. Ilyen szellemben nevelték két leányukat. Rokonok többször felkeresték őket, érkezésük azonban soha nem változtatta meg a kialakult gyakorlatot: vendégek miatt nem mulasztották el az istentiszteletet, hanem őket is magukkal hozták a gyülekezeti alkalmakra. Így részesedtek a náluk nyaraló gyermekek is a lelki áldásokban.

Amíg tehette, Margit néni soha nem volt tétlen. Horgolt kispárnái, székpárnái, szőnyegvédő kézimunkái díszítették lakásukat, s ezekből szívesen ajándékozott másoknak is.

Kedvenc énekei betekintést engedtek lelki világába. Szerette a 36. dicséretet: „Ami szép volt, amit szerettek, Uram, én mindent leteszek; nem nézek hátra, Uram, hanem feléd, tudom, minden kár és szemét.” Még többször kérte a 116-osat, talán a refrén miatt: „Krisztusnak kegyelme elég nekem.” Imádságait mindig ezekkel a szavakkal kezdte: „Drága Úr Jézus!”

A család évtizedekig albérletben lakott a háziakkal való példás békekességben. A házinéni saját felekezetét tökéletesnek tartva lebecsülte a hívó közösséget, de a bombázás vagy égháború idején az udvarán álló kicsi házban kereste a biztonságot, ahol Tasnádiék laktak.

Szemtanúja lehetett, hogyan formált az Úr végtelen kegyelme az általa „jó embereknek” tartott albérlelőkből megváltott „bűnösöket”. Először Margit néni férje, az alkoholt igencsak kedvelő Jóska bácsi tért meg, majd ennek a csodának a hatására a feleség is a keskeny útra lépett.

Tasnádiék később saját, bérházi lakáshoz jutottak. Ilyen körülmények között nem könnyű a kapcsolatteremtés. Testvéreink mégis kis gyülekezetet gyűjtöttek maguk köré; otthonuk istentiszteleti alkalom helye lett. *(Különösen azután, hogy a metodisták által eltaszítottakhoz, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséghez maradtak hűségesek Szerk.)*

Özvegyen maradván, Margit néni előrehaladott korában emberek közé vágott. Habár Szolnokon lakó leánya szeretettel saját otthonában akarta tartani, mivel azonban Margit néni – az akkor még dolgozó családtagok távolléte miatt – napközben egyedül maradt volna, saját kérésére inkább az Újszászi Szociális Otthonba került. Korábban férjével együtt évtizedekig jártak ide lelkigondozói szolgálatot végezni.

Élete vége felé többször említette, hogy vágyik elköltözni a menyei hazába. És a befejezés olyan volt, hogy szinte ünneplésből ünneplésbe ment. Megtett még egy hosszú utat, Ili leánya elvitte Szegedre, ahol szerettei kiterjedt körében ünnepelhetett a karácsonyt. Majd visszaérkezve leánya szolnoki otthonába, az Úr rövid időn belül magához vette. Hálás vagyok, hogy utazása előtt feleségemmel együtt néhány mondatban még hallhattuk a hangját telefonon keresztül.

91 évet kapott menyei Atyánktól, akinél most már vég nélkül ünnepelhet.

Élete példája követésre méltó. Az Úr é a dicsőség.

Elek Lajos

MÉG EGY PERC ISTEN JELENLÉTÉBEN

Február 1. vasárnap

Jel 3,7-13

„...kevés erőd van és megtartottad az én beszédemet, és nem tagadtad meg az én nevemet.” (8)

Az állhatatosság és hűség átlagos viszonyok között is kikezdzhető értékek. A próbák idején pedig igen gyakran erőnket meghaladó tulajdonságok. Íme a kicsi, alig számításba vehető filadelfiai gyülekezet, melynek nincs más, példaként továbbadható értéke, mint a kitartó hűség. De micsoda kincs ez!

Február 2. hétfő

Jel 3,14-22

„Íme az ajtó előtt állok és zörgetek...” (20)

Érdekes megfigyelni, hogy az előző gyülekezet ajtajáról mint nyitott ajtóról beszél az Úr, „amelyet senki be nem zárhat”. A tekintélyes laudiceai gyülekezet pedig mégis zárt ajtó mögött éli a maga belterjes, öntelt, hívó életét. A jól felépített látszat ellenére a gyülekezet Ura kívül rekedt, s zörgetnie kell, hogy felhívja magára a figyelmet és ténylegesen bebocsássák. De milyen alázatos kegyelem, hogy zörget és be akar jutni mégis!

Február 3. kedd Jel 4,1-11
„...egy megnyílt ajtó volt a mennyben...” (1)
Még mindig az ajtó körül szemlélődünk, de már nem a gyülekezetbe, hanem a mennyei közösségbe, Isten házába pillanthatunk be. Ott az Örökkévalóhoz hasonlót szívárvánnyal körülvevett székén sejthetjük az üveg-hengeren túl négy lény társaságában és a huszonnégy vén imádata közben, akik azért magasztalják az Istent - ami egyes ok nélkül megkeseredett emberek panasza -, mert Ő a Teremtő, és nemcsak a mindenség Ura, hanem velünk is célja volt, és azt megvalósította.

Február 4. szerda Jel 5,1-14
„Méltó vagy...mert megölettél és megváltottál minket Istennek a te véred által minden ágazatból és nyelvből és népből és nemzetből...” (9)
Az apostol kétségbeesetten tapasztalja a mennyben, hogy senki nem méltó egy bizonyos bepecsételt könyvet megnyitni és annak tartalmát közkinccsé tenni (melynek tartalmától pedig mindannyiunk sorsa függ). A vigasztaló angyali szó azonban felfedi az evangéliumot: Isten Lelke az egész világot betölti (6) és kiterjed minden teremtett személyre, kultúrára, hogy senki se legyen idegen, az atyai házból kirekesztett.

Február 5. csütörtök Jel 6,1-8
„Jöjj és lásd.” (1)
Az első fejezet vigasztaló szavain túl sajnós van a bepecsételt könyvnek más üzenete is, és a hívő embernek ezt is látnia kell. Az első öt pecsét felnyitása az Istentől elrugaskodott világ szenvedéseit mutatja meg: békesség elvételét, az erőszak győzelmét, éhínséget, fegyvert, fenevadakat. A hívő ember nem csukhatja be a szemét, és nem távozzon idő előtt egy másik, békésebb világba. Látnia kell, és pedig jól kell látnia a bajok között, hogy mi is a tennivalója, miért imádkozzon, hogyan védekezzen, hogy nyújtson másoknak segítséget. Ne zárkózz be közösséged védett világába, lásd a segítségére szoruló földet!

Február 6. péntek Jel 6,9-17
„...adatának azoknak egyenként fehér ruhák...” (11)
A hatodik pecsét felnyitása az égitestek megrendülését és a harag napjának eljövételét jelzi. Ezt azonban megelőzi a mártírok közösségének a megszólalása. Sokan pusztulnak el a kiszabott idő előtt értelmetlen halállal felelőtlenség, emberi mulasztások, bűnök miatt. A mártírok viszont azok, akik sok-sok méltatlanság és igazságtalanság látványos áldozatai, akiknek halála is jel, akiknek az utókor sem mindig hálás. Isten azonban nem feledkezik meg róluk, és igazságot szolgáltat nekik. Felfedi az emberiség előtt, hogy adott pillanatban ők képviselték a legtisztábban a Mindenható akarát, s mellőzésük, elítéltetésük, meghurcolásuk, vagy megölésük, Isten ellen való lázadás jele volt. Az Úr bizonyosságát adja, hogy a mártírok mindegyikét név szerint ismerte, becsülte és az üdv ruhájába és öltöztette.

Február 7. szombat Jel 7,1-8
„...a megpecsételték...: száznegyvennégyezer az Izrael fiainak minden nemzetségéből...” (4)
Ahogy nem mindenki mártír, akit idő előtt ért el a halál, úgy nem tartozhat bárki saját döntése alapján a száznegyvennégyezer elpecsételt közé. E jelképes szám mögötti hatalmas tábor ugyanis Izrael tizenkét törzsének reményességét rögzíti. Isten választott népét senki soha ki nem zárhatja Isten országából, és semmilyen számítás alapján nem foglalhatja el a helyét. Ma áldjuk és magasztaljuk az Örökkön élő, hogy megváltotta és hűséggel megőrizte üdvösségre választott népét!

Február 8. vasárnap Jel 7,9-17
„...megmosták az ő ruháikat...” (14)
Mint a kapu, úgy a ruha is kulcsszava a Jelenések könyvének. Az elpecsételt után a népek nagy tengerét látjuk, nem tarkaságukban, nem bűneik szennyétől feketén, hanem az egész életüket betakaró, fehér ruhában. Öltözetük különös módon a Bárány véréből kapja a „színét”. Az ilyen ruhákat viselők nem azzal foglalkoznak, hogy mibe öltöztek az elpecsételt, vagy milyen volt korábbi ruhájuk tisztasága mások öltözetéhez képest. Boldogok, hogy átöltözhettek, és így megjelenhetnek Isten trónja előtt.

Február 9. hétfő Jel 8,1-5
„...felment a tömjén füstje a szentek könyörgéseivel az angyal kezéből az Isten elé.” (4)
A hetedik pecsét felnyitása után a megismerhető titkokat angyali trombitászó jelenti be. Előtte azonban a világ megrendítő eseményei közepette határozott üzenetet kaphatunk arról, hogy csakugyan „igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése”. Szükséges, hogy mi mindannyian, akik szívből keressük az Urat (s akiket az Ige ezért „szenteknek” nevez) meg ne lankadjunk, el ne fáradjunk a jóért, az emberek megmentésért mondott könyörgéseinkben, tudva viszont, hogy nem odaadó fohászkunkra, hanem önmagáért kegyelmez az Úr a megtérő bűnösnek.

Február 10. kedd Jel 8,6-12
„...a hét angyal, akinél a hét trombita volt, készült a trombitálásához.” (6)
Különös arra gondolni, hogy a világot érő próbatételeknek (természeti csapások, tömeges drámai események) legfeljebb csak töredéke következett be, és olyan világban élünk, amely felett angyalok várják készenlétben, hogy jelt adhassanak. Nem kerülhetjük el a megjövendölt csapásokat, bűneinkkel, rossz döntéseinkkel magunk vetettünk alapot azoknak. De ha meg is kell lenniük mind ezeknek, a Teremtő célja nem a leszámolás, hanem hoghy rostájával és tüzével előhossa és megőrizze, ami érték.

Február 11. szerda Jel 8,13-9,12
„Jaj, jaj, jaj a föld lakosainak...” (13)
Sajnos az angyali trombitászó még nem a diadalmas Úr megjelenését hirdeti, hanem továbbra is a világra váró büntetéseket. A próba nagyságát mutatja, hogy „azokban

a napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt” (6). Igen, mindezeknek meg kell lenniük, s nem is tehetünk mást, mint hogy a filadelfiai kis gyülekezethez hasonlóan (3,7kk) megőrizzük, amink van, és megmaradunk az Úr iránti hűségben.

Február 12. csütörtök Jel 9,13-21

„*A többi emberek pedig...nem tértek meg...*” (20)

A hatodik angyal Közel-Keleten, az Eufrátesz környékén fújja meg trombitáját, s erre kiterjedt háborús tevékenység kezdődik. Valamiért úgy képzeljük, hogy a nagy nyomorúságok vagy az a tény, hogy másokkal ellentétben sikerült túlélünk a szörnyű konfliktusokat, majd megtérést munkálnak. Ez azonban tévhit. Az ember csak egész életét átgondolva s pillanatnyi érdeket zárójelbe téve képes mindent átfogó módon békét kötni az Úrral. Nagyobb diadal ez, mint külső ellenséget tárgyalásztalhoz ültetni. Hadd kérjdem: letted-e már a fegyvert az Úr előtt?

Február 13. péntek Jel 10,1-11

„*...megkeseríti a te gyomrodat...*” (9)

A könyv is újra és újra felbukkanó kellék, most azonban nem a hétpecsétés titokról, hanem arról a kijelentésről kapunk hírt, mely az apostol lelkének terhe, a mások számára szóló üzenet Lehet ez édes és kívánatos, amíg csak az ajkán jelenik meg, de miután betöltötte bensőjét, mégis keserű terhet jelent. Az Úr ítéletét és irgalmát hirdetni gyönyörűsége és mégis nehéz. Olykor megemészthetetlen üzenetet kell közvetíteni, hogy senkit ne érjen váratlanul majd a hetedik angyal trombitaszava, és méltóképpen felkészülhessünk az Úr előtt való jelenésre.

Február 14. szombat Jel 11,1-14

„*...a mélységből feljövő fenevad hadakozik ellenük, és legyőzi őket, és megöli őket.*” (7)

Az alig megfeythető látomás színterén, a templomban és pitvaraiban imádkozók sokasága mögött felbukkan két tanúbizonyosság, akiknek az Úr emberfeletti hatalmat ad népének ellenségeivel szemben is. El kell fogadnunk viszont azt az üzenetet, hogy a földi hadszíntér a legkülönbek és kiválasztottak számára is magában rejti olyan sors lehetőségét, mely Mesterünknek, az Úr Jézus Krisztusnak is osztályrészül jutott, hogy a szolgálat elvégeztével a mélységből feljövő fenevad végezhet velünk. Hogyan is lennénk hitelesek, ha kockázat nélkül mehetnénk bele minden küldetésbe és szolgálatba? Ó, valóban ne féljete azoktól, akik csak a testet ölhetik meg, és azután nem árthatnak!

Február 15. vasárnap Jel 11,15-19

„*E világnak országai a mi Urunkéi...lettek.*” (15)

A hetedik trombitaszó, amelyre ennyi kín közepette vártunk, végre valami eredményt és értéket jelez. Igen, minden vajúdás végén születés történik, s minden Is-

tentől engedett megpróbáltatás jó gyümölcsöt hoz a hűségesen kitartók számára. A cél tehát, hogy az egész világ és annak minden népe az Úr felé forduljon és az ő tulajdonává legyen a Krisztus által. Vannak olyan időszakok, amikor emberileg nem tehetünk többet, mint hogy hűségesek maradunk a hitet próbáló viszonyok között.

Február 16. hétfő Jel 12,1-18

„*...ők legyőzték azt a bárány vééréért, és az ő bizonyágtételük beszédéért, és az ő életüket nem kímélték mindhalálig.*” (11)

Örök felismerés, hogy az emberi élet és sors állandó küzdelmek tüzeiben alakul. Úgy tűnik, ez ment végbe a mennyben is, ahol Mihály legyőzte angyalaival a sárkányt, és a földre taszította. Mi egy immár megvert ellenséggel találjuk szemközt magunkat, és nem kell angyalokká válnunk, hogy diadalmaskodhassunk. Ez a harc azonban áldozatokat is kér (olykor „mindhalálig”). Vajon készek vagyunk-e erre az önfeláldozásra?

Február 17. kedd Jel 13,1-10

„*...imádják őt a földnek minden lakosai, akiknek neve nincs beírva az életnek könyvébe...*” (8)

A harc a földön nem egyhamar dől el. Átmeneti békekések után minden kezdődhet előlről, „a tengerből” új fenevad bukkanhat elő, igazi hétfejű sárkány, mely nagyobb befolyással bír a föld népeire, mint a szentek gyülekezete. Még az is lehet, hogy átmenetileg legyőzi az igazakat. Sokakat megingat, ha az úgynevezett kultúrvilág valamit megbélyegez, elítél vagy pusztulásra szán. Viszont boldog, aki vert helyzetében is hű marad elhívó Urához.

Február 18. szerda Jel 13,11-18

„*...nagy jeleket tesz...elhiteti...*” (13.14)

A fizikai brutalitásnál is veszedelmesebb a megtévesztés és hitetés. Az Úr ettől sem kíméli meg próba alatt levő népét az utolsó időkben. Támadnak olyanok, akik lelket lehelnek a fenevad szobrába is, akik képesek eddig csak istentől jöhetőnek hitt jeleket is tenni, hogy eltántorítsák az igazakat. Végül olyan világot hoznak létre, aminek gazdasági, politikai és kulturális életéből kirekesztik azokat, akik nem hagyják magukat általuk elpecsételni. De hiszen ezeket elpecsételték már a Bárány számára...!

Február 19. csütörtök Jel 14,1-5

„*...senki meg nem tanulhatja azt az éneket, csak a száznegyvennégyezer...*” (3)

A füst, mennydörgés, háborúk, árulások és az ámtítás vakító, hideg fénye mögöl, vagy máskor a feloszlathatatlan feketeségének háttere előtt felbukkan a Bárány a már megismert száznegyvennégyezerrel, hogy énekük legyőzze a világ zürzavarát. Istennek most is terve, célja van választottaival. Csak ő tudja, hogyan békíti össze őket Bárányával, hogy ismét felhasználhassa egyedülálló szolgálatukat a világ felé. Várjuk mindannyian az új éneket...!

Február 20. péntek Jel 14,6-13
„*Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg...*” (13)

Most olyan angyalok repülnek át a látomás egén, akik evangéliumot hirdetnek, istenfélelemre buzdítanak, és a fenevaddal való minden fajta kapcsolat megtagadására bátorítanak. Eközben az apostol vigasztaló üzenetet vesz a halál fájdalmas csapására vonatkozóan, és azt hirdeti - ami egyébként a hívő ember bátor bizonyosságtétele is -, hogy halál és halál között nagy különbség lehet. Van boldog halál is, ami beteljesülése a Páli gondolatnak: „kivánnék elköltözni és az Úrral lenni”. Csak azok a halottak „boldogok”, akik az Úrban halnak meg, mert ők tudhatják, hogy Krisztus feltámadásának is részesei.

Február 21. szombat 14,14-20
„*Indítsd a sarlódat és arass...*” (15)

Ahogy a termés learatása nem várthat magára időn túl, úgy jön el feltartóztathatatlanul a pillanat, amikor Isten titkos magvetése, a teremtés értelme eléri célját. Bizony akkor nem halogatható tovább a szüret és a betakarítás. A tájak fehérek az aratásra, a mag fejlődésére szánt idő lassan letelik. Vajon hova s mikor takarít be téged az Úr? Ne tévedj, rajtad múlik, hogy búza vagy pelyva közé keveredtetél-e!

Február 22. vasárnap Jel 15,1-8
„*Ki ne félne téged Uram!*” (4)

Az események párhuzamosan zajlanak. Egyesek „az üvegtengernél” énekelnek és az Urat magasztalják, miközben hét angyal az Isten csapásainak haragpoharát üríti ki a mennyei templomban. Vannak, akiknek az istenfélelme öröm, s vannak, akiknek az Istentől való félelme vigasztalhatatlan gyötrellem lesz. Pedig nem ellenség itt az Úr. Mindannyiunkat békességre, a fenevad feletti diadalra, az üvegtenger melletti hárfások karába hív!

Február 23. hétfő Jel 16,1-7
„...*mindenható Isten, igazak és igazságosak a te ítéleteid.*” (7)

Az első három pohár haragot és ítéletet zúdít a világra. Isten ellenségei szembesülnek erőszakos tetteik „ízével”: mások vérént ontották, szomjúságukat csak vérral kénytelenek csillapítani. Bizony nem lehet következmények nélkül bántani Isten népét és a kiszolgáltatott gyöngé embert. Az Úr megkeresi igazságos ítélettel a maga korában hatalmaskodó, irgalmatlan embert. Jó lesz időben szabadulnod bűneidről!

Február 24. kedd Jel 16,8-21
„*Ímé eljövök, mint a tolvaj. Boldog, aki vigyáz...*” (15)
A többi négy angyal is folytatja az ítéletet. Ezek a drámai események nem egyszerre, hanem egymás után következnek be. Az Urat ismerve tudjuk, ez azért van,

hogy aki még teheti, fölriadjon, készüljön a váratlan eljövételre, és vigyázzon az értékeire. Néha az a benyomásod, hogy az angyalok talán már közöttünk járnak Isten haragpoharaival. Miért nem őröd mégsem ajtóidat, hogy váratlanul rád ne törjön az ellenség?

Február 25. szerda Jel 17,1-18
„...*és a Bárány meggyőzi őket, mert uraknak Ura és királyoknak Királya...*” (14)

A bizonytalanul azonosítható nagy parázna, Babilon, és a vele szövetkező királyok csak ideig-óráig nyernek hatalmat. Az emberek általában szeretnek a hatalmon levő győztes oldalára állni. Bizonyára nagy kísértés ez Isten népe számára is. De bármilyen diadalmasok ezek a földi uralkodók, idejük megszámláltatott. Csupán egyetlen óráig fényeskedhetnek a fenevaddal. A Bárány és a vele való hivatalosak és választottak és hívek győzni fognak felettük!

Február 26. csütörtök Jel 18,1-24
„*Jaj! Jaj! Az a nagy város, amelyben meggazdagodott mindenki... hogy elpusztult egy órában!*” (19)

Babilon pusztulása csak a mennyben öröm, és az apostolok, próféták és választottak körében. A világ siratja a múltó gyönyörűségeket, és nem veszi észre, hogy ami felett eljárhat az idő, amit rozsda, moly, tűz megemészthet, rabló kapzsisága elvehet, azért nem érdemes üdvösségünket feláldozni. Csatlakozz az örvendezők sokaságához! Lépj ki a siratók karából, hiszen abból, ami valódi, örök érték, semmi el nem vész Babilonnal együtt!

Február 27. péntek Jel 19,1-10
„*Örüljünk... mert eljött a Bárány menyegzője, és az ő felesége elkészítette magát...*” (7)

A világ szomorkodik, siratja Babilont, a nagy lehetőségek, előnyök, ügyeskedések világát. Mi pedig most is örülünk, mert nagyobb esemény részesei lehetünk: a várva-várt menyegző vendégei és részesei vagyunk, vagy maga a menyasszonyi gyülekezet. A világ, az emberiség története legtöbbször gyászkeretes; Isten titokzatos és csodálatos terve azonban nem a pusztulás, a leszámolás, az ítélet irányába, hanem az öröm diadala felé halad.

Február 28. szombat Jel 19,11-21
„*És láttam, hogy az ég megnyílt, és ímé volt egy fehér ló, és aki azon ült, hivatott hűnek és igaznak és igazságosan ítélni és hadakozni.*” (11)

A háború a végső ütközethez érkezett. A színen megjelenik maga a győztes hadvezér, és bár az ókori hadviselés képeit látjuk, a kard, amivel küzd, „az ő szájából jó ki”. Vagyis az Ige az, ami térdre kényszeríti Isten ellenségeit, életre hívja a holtakat, felemeli az elbukottakat, és a méltó ítélet alá hajtja az ellenséget. Nincs senki, aki ellenállhatna a fehér lovon ülőnek, nincs ellenfél, aki győzhetne felette. Érted jön, hogy elleneidet legyőzze, és téged a győztesek országába vezessen. - ig -

HÍREK, IMATÁRGYAK

December 22-én kisvárdai és nyíregyházi gyülekezetünk fiataljai Iklódy László és Jónás Miklós lelkészek vezetésével egyházunk hetefejercsei Idősek Otthonában karácsonyi műsorral kedveskedtek az otthon lakóinak ill. a falu időseinek. Énekekkel, a Bibliában leírt karácsonyi események felolvasásával emlékeztünk arról, hogy az "Ige testté lett". A műsor végén Iklódy László rövid áhítatban rámutatott: a karácsonyi történetben megjelenik két idős ember, akikről úgy gondoljuk, hogy nem sokat várhatnak az élettől. Idős koruk ellenére Isten mégis nagy csodát tartogatott számukra. Simeon és Anna - a két idős ember - láthatták és felismerhették a Megváltót. Iklódy testvér gondolatát azzal zárta, hogy Isten ma is készít találkozásokat, áldásokat még idős korban is, ha keressük vele a kapcsolatot és vágyunk jelenlétére. (Jónás Miklós)

*

2008. december 21-én, advent utolsó vasárnapján ún. „roma napot” tartottunk békásmegyeri gyülekezetünkben. Ennek apropója a közbeszédben és a gyakorlatban egyaránt elszaporodó erőszakos megnyilvánulások feletti aggodalom valamint a bántalmazottak melletti kiállás volt. Abaújkéri kollégáink segítségével vendégeink lehettek annak a nagycsécsei családnak a tagjai, ahol novemberben a szörnyű kettős gyilkosság történt. Az alkalmon *Lakatos Anka* teológus hirdette az Igét Ésaiai 9,6 alapján („*Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán lesz, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének!*”) Prédikációjában kiemelte, hogy Istennek kellünk, akárhol jöttünk és akárhol legyünk most. Hangsúlyozta annak a szeretetnek, elfogadásnak a jelentőségét, amellyel Isten felénk és minden ember felé fordul. Ezután *Horváth Aladár*, a roma Polgárjogi Alapítvány vezetője beszélt arról, hogy milyen jó lenne, ha a jelenlegi alkalom nem csupán elszigetelt esemény volna, hanem a szolidaritás társadalmi méreteket öltene – sőt, az ilyenfajta megemlékezés szükségtelenek tarthatnánk. Majd testvérével karácsonyi énekkettőt adtak elő. *Majsai Tamás*, a Wesley János Lelkészépző Főiskola dékánja emberként és keresztényként afeletti szomorúságának adott hangot, amit a mosdatlan közbeszédben hallhatunk és azt kísérően láthatunk, ami ennek a napnak is megrendítő aktualitást adott. Együttérzését fejezte ki azok iránt, akiknek olyan fizikai atrocitásokat is el kell szenvedniük, amelyek a történelem legsötétebb korszakaira emlékeztetnek. *Nagy Péter Tibor*, a WJLF tanára arra hívta fel az egybegyűlteket figyelmét, hogy lassan minden szinten eltűrjük a gyűlöletet, rasszizmust. Az istentiszteletet – a hagyományoknak megfelelően – szeretetvendégséggel zártuk, melyen adventi koszorút ajándékoztunk vendégeinknek.

Január 12. és 18. között Iványi Gábor, egyházunk alelnöke egy háromtagú küldöttség élén Izraelbe látogatott. 2006 óta évente meghívunk egy-egy csoport gyermeketk nyaralásra Izrael rakéták által legtámadottabb, északi településeiről. Szentgyörgyi Zoltán nagykövettel való találkozása után Iványi Gábor Slómiban újra meghívta az első csoport tagjait, akiknek a szülei elmondták, hogy a szeretet, amivel három éve a gyerekeket fogadtuk, ahogy segítettünk nekik zsidó identitásuk megőrzésében, mindennapi szertartásaik háborítatlan gyakorlásában, megváltoztatta a kereszténységről alkotott véleményüket. Gabriel Naaman polgármester jelezte, hogy a következő látogatáson ő is szívesen részt venne.

Iványi Gábor meghívta az askeloni családot, akiknek a házára azon a héten rakéta hullott. Szderótbán (ahonnan 15 gyermeket várunk) nem állomásozik katonaság, a támadók csak a civil lakosság életére célozhatnak. Aliz-Bin Nun nagykövettel és a kulturális attaséval történt egyeztetés alapján Balatoni Péter, a Nyugat-Európában jól ismert és népszerű zongorista (akit itthon leginkább a békásmegyeri templom közönsége valamint a Fűtött Utca hajléktalanjai hallhatnak) koncertkörútra indul a támadást elszenvedett városokba, hogy Liszt, Bartók és más magyar szerzők műveit közvetítse a hallgatóságnak. Az eseményt máris nagy várakozás előzi meg.

TARTALOM

Megakadályozott minket a Sátán	1
Változnak az idők	1
Fő az egészség	2
Egy lelkipáter naplójából	4
A megtérés – csoda	7
Előre /vers/	7
A Felségesnek rejtekében	7
Emlékezés /Tasnádiné Margit néni/	8
Még egy perc	8
Hírek, imatárgyak	11

Élet és Világosság

Megjelenik havonként

Kiadja a

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség

H-1086 Budapest, Dankó utca 11.

Telefon/telefax: (06-1) 577-0515/577-0514

ISSN 1216 7223

www.metegyhaz.hu met_bp@uze.net

Technikai számunk: 0444

Bankszámlaszám:

OTP Bank Rt. 11708001-20520380

Készíti a szerkesztő bizottság

Szerkesztésért és kiadásért felel: Iványi Tibor

Éves előfizetési díj 960 Ft.

Egyes példányszám ára 80 Ft.

Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkészi hivatalában.